لە نێو جەنگێکی ئاسمانیدا یادی راپەڕین دەکەینەوە.. سەلام عومەر

35 ساڵ بەسەر راپەڕینی گەلانی عیراقدا تێپەڕی، هەمووساڵێك خەڵکی کوردستان یادی راپەڕینی بەهاری ساڵی 1991 دەکەنەوە، کە بۆ یەکەمین جاربوو بەشی هەرە زۆری خاکی کوردستان، لەژێردەسەڵاتی دکتاتۆریی و ستەمکاریی حزبی بەعس رزگارکرا، بەکەرکوکی کوردستانیشەوە.

ئەمڕۆش لە بارودۆخێکدا ئەو یادە دەکەینەوە کە ناوچەکەمان لە نێو جەنگێکی ئاسمانی مەترسیدار خەریکی کوڵانە و دەبێت هەموو لایەنەکان بە گرنگییەوە دەست بە جوڵە سیاسییەکان ببەن و بەتایبەتیش رۆژئاوای نیشتمانەکەمان توانی خۆی لە مەترسیدارترین پلانی نێودەوڵەتی قوتار کات و پێگەی خۆی لە سوریا بپارێزێت و ئێستاش رۆژهەڵاتی نیشتمان کەوتۆتە نێو ئەو جەنگەی ئایندەی روون نیە و پێویستی نیشتمانیە جوڵە سیاسییەکان بە ئەزموونەوە بێت و نەکەونە ژێر هەژموونی ئەو زلهێزانەی تەنیا بەدوای بەرژەوەندییەکانی خۆیانەوەن و خاکی ئێمە وەك تاقیگەیەك بەکار دەهێنن و دواتر بە جەنگاوەرێکی ئازا ناومان بهێنن.

گەڕانەوە بۆ ئەزموونی راپەڕینی باشوور بۆ پێکهێنانی بەرەی کوردستانی و لێخۆشبوون لە تاوانباران و یەکدەستی و هەڵوێستی خەڵك و پێشمەرگە تا دوای راپەڕین کە بەعس بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە راپەڕینی شارەکانی خوارووی عەراقی دامرکاندەوەو تەنانەت تائاستی کۆمەڵکوژی و دواتریش لەکوردستان کۆڕەوی ملیۆنی بەدوای خۆیدا هێنا، زۆر گرنگە، بەڵام ئەم زەنگەو سەرکەوتنی گەلی کوردستان، لە راپەڕینی بەهاری 1991 بە رووی رژێمی فاشیی بەعسدا، لەسەرئاستی ناخۆو هەرێمایەتی و نێودەوڵەتی دەنگدانەوەی ئەرێنی زۆری بەدوای خۆیدا هێنا، کە هەتا ئێستاش لە ژێر ئەم چەترەدا ئارامی دەچێندرێتەوە، ئەمە جگە لەوەی ئاکام و تەقینەوەی گڕکانی رق و قینەی پەنگخواردووی دژ بەتەواوی تاوانەکانی بەعس بوو، کە بەرامبەر گەلی کورد بە هەموو شێوازەکانی ئەنفال و کیمیاباران و کۆمەڵکوژی و گرتن و لەسێدارەدان و راگواستن لەماوەی دەسەڵاتی خۆیدا ئەنجامیدابوو.

ئێستا 35 ساڵە راپەڕین ئەنجام دراوە، کوردستان و عەراق بەچەندین

وەستگەی جیاجیا تێپەڕین، جەنگی بەربەریانەی داعش هاوکێشە نێو دەوڵەتی و ناوخۆییەکانی خستەتبووە ناو ئەگەرەکانی کەوتن و مەترسی بە سەر تەواوی ناوچەکە درووست کردبوو، بەتایبەتیش کە ئەم ڕێکخراوە تیرۆرستییە دژی هەموو بەها مرۆیی و پرنسیبە دیموکراتییەکانی مرۆڤایەتی بوو، ئەوکات بە جۆرێك خۆی ناساند کە دەتوانێ ئیرادەی خۆی بەسەر تەواوی ناوچەکە بسەپێنێ، بۆیە کۆمەڵگای نێو دەوڵەتی هاتنە سەر هێڵ و هاوپەیمانییەتی بەرفراوانیان دژی ئەم ڕێکخراوە ڕاگەیاند و بەهاوکاری پێشمەرگە ئەم ڕێکخراوەیان تەفروتونا کرد، ئەگەرچی هەتاوەکو ئێستا لە عێراقدا ململانێی مەزهەبی و دینی و تائیفی و بەرژەوەندی خوازانەی تەسکی سیاسی بوونی هەیەو مەترسییەکانی داعش هەن و بیرکردنەوەی دەسەڵاتیش هەمان ئەو مەترسیانەن کە داعش هەڵیەشت، هەروا لەهەمووشی کاریگەرتر ئەو گەمارۆ ئابوورییەی کە ناوەند خستویەتییە سەر هەرێمی کوردستان و بڕینی بەشە بوودجەو دەستی و دەستی پێکردنی موچە کە قوتی هاوڵاتیانەو وەك کارتی فشار بەکاری دەهێنێ، ئەوەی کە جێگەی تێڕامانە دەسەڵاتی خۆماڵیش ڕۆژ لە دوای ڕۆژ پاساوی زیاتر دەداتە دەست حکومەتی عێراق بە گەمارۆی ئابووری زیاتر و گچکە کردنەوەی زیاتری هەرێمی کوردستان بەجۆرێك کێشە سەرەکییەکانی نێوان هەرێم و ناوەند کە ناوچە کێشە لەسەرەکانن لەم ناوەدا هەر لەبیر چوونەتەوە، هەروا هەر سەرۆك وەزیران و بەرپرسەکی دارایی کەدەتە سەر دەسەڵات هەمان نەهج و بەرنامە جێبەجێ دەکات کە ئامانج تێیدا بچووککردنەوەی دەسەڵاتەکانی هەرێمە، ئەمەش لە نێو خۆدا وەك پێویست نین و خۆمان ئامادە ناکەین بە بەرپەرجدانەوەی ئەو پلانانەو ڕێچاوی ئەو بارە قورسەی هاوڵاتیان ناکەین کە کەوتەتە سەر شانیان و هەمیشە مشووری ئەو کۆمپانیانە دەخۆن کە هی خۆیانەو قوتی هاوڵاتیان و فەرمانبەرانیان خستەتە دەستی عێراق و ئەویش بە ئارەزووی خۆی گەمەی پێدەکات.

بەداخەوە گەندەڵی و ناعەدالەتی بەردەوام بەرەو لەوتکە لە هەڵکشاندایە، ئەو هەکارانەی ئابووری هەرێمی بەرەو داتەپین برد دەسەڵاتی خۆماڵی خۆمان بوو کاتێك بەشبەشێنەی حزبی خراپە پێش ئابووری سەربەخۆ و داهاتەکانی هەرێمیش خرانە باخەڵی ئەو کۆمپانیایانەی سەر بەخۆیانن، بەجۆرێك تەواوی داهاتی دەرهێنانی نەوت کە بە پێداویستی ناوخۆ ناودەبرێت، دیار نییەو دەچێتە نێو قاسەی حزبەکانەوەو هەروا داهاتی پڕۆژەی ڕووناکی کە ئێستا لە جێبەجێ کردندایە کەس نازانێ چی بەسەر دێ و خەڵکی بەم پڕۆژەیە دەڵێن پڕۆژەی تاریکی و رووتاندنەوە، ئەوەندە نا تەواوی باج و خەراجەکانی ناوخۆ شەفاف نییەو ئەوانیش کەوتوونە دەست چەند

بەرپرسەکی حزبی، هەموو ئەوانە لە سەردەمەکدایە کە دەبوو خاوەن ئەزموون وانە لە هەڵەکان وەرگرێ و کەچی تادە باغەڵی هاوڵاتی بەتاڵتر دەکرێ، بۆیە کاتێك یادی ڕاپەڕین دەکرێتەوە هەن پەشیمانن و نەوەی نوێش هەندێکیان دەڵێن وەك خۆی لێبکەنەوە.
خۆ وڵاتە هەرێمایەتییەکانیش بۆ جۆرێك لەنێو بەشاییە سیاسیەکانی ئەم نیشتمانە هاتوونە ناوە دوورنییە تا چەندین ساڵی دی کاریگەریەکانی خۆی جێبهێڵێ چونکە ئەوان هێندەی بەدووی بەرژەوەندییە سیاسی و مەزهەبی و ئابوورییەکانی خۆیانەوەن هێندە خەمی عیراق و بارودۆخی ئاڵۆزەکەیان نییە، بۆیە بیرکردنەوەی دەسەڵاتیش تادە بەرەو داڕووخان و لەبەریەکهەڵوەشاندنەوە و پەرتبوون دەڕوا، بۆیە لەم یادەدا یەکڕیزی هێزە کوردییەکان کە ئێستا لە بەرامبەر پلانەکانی بچووك کردنەوەداین باشترین وەڵام دەبێت بۆ دووژمنانی هەرێمەکەمان، بەردەوام بوونی ئەم یەك ریزییە پێداویستییەکی زۆر گرنگەو دەبێت دەسەڵات و لایەنە سیاسیەکان دەستی پێوە بگرن و هەوڵدەن هیچ لایەنێکی سیاسی فەرامۆش نەکەن و بەچاوی حزبییەوە لە ڕووداوەکان و دەسکەوتەکانی بەرهەم هاتوو نەڕوانن کە بە تێکۆشان و خوێنی شەهیدانی ڕۆڵەی ئەم نیشتمانە بەرهەم هاتوون، هەروەك ڕاپەڕین تەواوی چین و توێژەکانی کۆمەڵگا هەیان گیرساندو ئێستاش ئەرکی سەرەکی دەسەڵاتە دەسکەوتەکانی ڕاپەڕین بخاتە خزمەتی ئەم توێژەوە.
هەرگیز لەم ساتە دژوارەدا کە هەرێمەکەمان کەوتەتە نێوان جەنگێکی مەترسیدارەوە ناکرێ ململانێ حزبییەکان هێندە قوڵ بن پێکهێنانی حکومەت دوا بخەن و مووچە هەر لە مەترسیدا بێت و لەئاست ئەو بارودۆخە ترسناکەدا تەنیا تەماشاکەر بین و جوڵە دیبلۆماسیەکانمان سنووری هەرێم نەبڕێ و گوێش لەوانە نەگیردرێت کە خاوەن ئەزموونێکی دەوڵەمەندی سیاسین.

سەلام عومەر